

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій

БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ СЕРВІС

Програма до курсу
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузь знань «Культура і мистецтво»
зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
ОПП «Управління цифровою інформацією»

Харків, 2025

УДК 02
Б59

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 17 від 17.06. 2025 р.)

Рекомендовано кафедрою цифрових комунікацій та
інформаційних технологій
(протокол № 20 від 08 травня 2025 р.)

Рецензенти:

Н. І. Крамаренко, директор комунальної установи «Міська публічна бібліотечна система міста Запоріжжя»

О. Ю. Мар'їна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій ХДАК

Укладач:

Н. С. Тюркеджи, кандидат наук із соціальних комунікацій, старший викладач кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій ХДАК

Бібліотечно-інформаційний сервіс : програма до курсу для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти, галузь знань 02 «Культура і мистецтво», **Б59** зі спец. 029 «Інформ., бібліот. та архів. справа», ОПІ «Упр. цифровою інформ.» / М-во культури та стратег. комунікацій України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т культурології та соц. комунікацій, Каф. цифрових комунікацій та інформ. технологій ; [уклад. Н. С. Тюркеджи]. Харків : ХДАК, 2025. 16 с.

Навчальна дисципліна «Бібліотечно-інформаційний сервіс» покликана надати здобувачам системні знання про теоретичні засади, сучасні підходи та практичні аспекти організації бібліотечно-інформаційного обслуговування в умовах цифрової трансформації. Курс формує компетентності щодо аналізу інформаційних потреб користувачів, розробки та впровадження інноваційних сервісів, застосування цифрових інструментів і мобільних технологій, а також розвитку клієнтоорієнтованих та інклюзивних бібліотечних послуг.

УДК 02(073)

© Харківська державна академія культури, 2025 р.

© Тюркеджи Н. С., 2025 р.

Опис навчальної дисципліни / освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u> (шифр і назва)	Обов'язкова
	Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (шифр і назва)	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Спеціалізація: (освітня програма) Управління цифровою інформацією	Рік підготовки: 3-й
Загальна кількість годин - 210		Семестр 5-6
		Лекції 12/18
Тижневих годин для денної форми навчання – 4 аудиторних – 70 самостійної роботи здобувача – 140	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Практичні 12/18
		Семінарські 6/4
		Самостійна робота 60/80
		Вид контролю: залік, іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

денної форми навчання – 70/140

1. Мета та завдання навчальної дисципліни / освітньої компоненти

Мета курсу – сформувати у здобувачів освіти системні знання про теоретичні засади, сучасні підходи та практичні аспекти організації бібліотечно-інформаційного обслуговування; розвинути навички розробки та впровадження сервісів, орієнтованих на задоволення інформаційних потреб різних категорій користувачів у цифровому та соціокультурному середовищі.

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна (відповідно до освітньо-професійної програми).

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2). Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3). Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК4). Здатність до письмової та усної комунікації державною та іноземною мовами. ЗК5). Навички використання інформаційних та комунікативних технологій. ЗК6). Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК7). Здатність приймати обґрунтовані рішення не лише в стандартних, але й в непередбачуваних виробничих ситуаціях. ЗК8). Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК9). Здатність працювати в команді. ЗК10). Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p>
<p>Професійні компетентності (ПК)</p>	<p>ПК1) Здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, оцифрування, розповсюдження, надання в користування та захист інформації та знань у будь-яких форматах. ПК2). Здатність використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації та захисту інформації для різних типів контенту та носіїв. ПК3). Здатність використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології, програмне забезпечення, мережеві, хмарні та мобільні технології, мультимедійні засоби для вирішення завдань спеціальності. ПК4). Здатність аналізувати закономірності функціонування потоків і масивів документів та електронних даних, формулювати та дотримуватись принципів управління цифровою інформацією. ПК5) Здатність розуміти сутність та взаємозв'язки процесів управління документами, управління інформацією, управління знаннями та характеру роботи по управлінню цифровою інформацією. ПК6). Здатність дотримуватись вимог інформаційної безпеки та можливостей їх виконання у процесах управління цифровою інформацією. ПК7). Здатність впроваджувати інноваційні технології виробництва інформаційних продуктів і послуг, підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів інформаційних, бібліотечних та архівних установ в умовах змін та невизначеності, викликаних цифровими трансформаціями. ПК8). Здатність створювати чітку, стислу та точну управлінську документацію відповідно до чинних стандартів. ПК9). Здатність проектувати та створювати інформаційні системи,</p>

	<p>структуровані інформаційні ресурси, продукти та послуги.</p> <p>ПК10). Здатність застосовувати принципи проєктування баз даних, інформаційних систем, комп'ютерних мереж, електронних бібліотек, цифрових проєктів і колекцій, електронних архівів, електронних каталогів, мобільних застосунків.</p> <p>ПК11). Здатність використовувати та вдосконалювати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, системи електронного документообігу.</p> <p>ПК12). Здатність створювати, наповнювати та забезпечувати ефективне функціонування та просування веб-сайтів, цифрових проєктів та веб-представництв інформаційних, бібліотечних та архівних установ у мережі Інтернет.</p> <p>ПК13). Здатність підтримувати ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку, користувачами, партнерами, органами влади та управління, засобами масової інформації.</p> <p>ПК14). Здатність використовувати PR та інші прикладні соціокомунікаційні технології в умовах сучасної інформаційно-технологічної інфраструктури.</p> <p>ПК15). Здатність опановувати та використовувати технології електронного урядування, веб-дизайну, веб-аналітики, контент-менеджменту, цифрового маркетингу, SEO-оптимізації.</p> <p>ПК16). Здатність створювати чітку, стислу та точну управлінську документацію щодо організації інформаційно-аналітичної роботи та її ефективного використання в бібліотечно-інформаційному виробництві.</p> <p>ПК17). Здатність використовувати методи та прийоми формування, організації й управління матеріально-технічними, інформаційними, фінансовими й кадровими ресурсами інформаційно-аналітичної служби або підрозділу бібліотеки.</p> <p>ПК18). Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури, медійної, цифрової грамотності.</p>
--	---

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної).

<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН1. Володіти знаннями наукових засад організації, модернізації, впровадження новітніх технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній діяльності.</p> <p>ПРН2. Володіти знаннями з теорії та практики інформаційної діяльності щодо впровадження та використання комунікаційних технологій у соціальних системах, мультимедійного забезпечення інформаційної діяльності, технологій веб-дизайну, контент-менеджменту, SEO-оптимізації, цифрового маркетингу, веб-аналітики.</p> <p>ПРН3. Володіти знаннями з теорії та практики управління документаційними процесами в діяльності установ, електронного документообігу та урядування, функціонування державного апарату України, організації референтської та офісної діяльності.</p> <p>ПРН4. Володіти знаннями з теорії і практики управління цифровою інформацією та управління знаннями.</p> <p>ПРН5. Володіти знаннями з теорії і практики інформаційного менеджменту бібліотечних та архівних установ, технологій створення і підтримки функціонування цифрових ресурсів, вивчення та задоволення культурних та інформаційних потреб користувачів.</p> <p>ПРН6. Демонструвати інформаційну культуру, вміти узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, що пов'язана з її пошуком, накопиченням, опрацюванням, зберіганням, використанням</p>
--------------------------------------	---

	<p>та захистом.</p> <p>ПРН7. Застосовувати набуті в процесі навчання знання щодо особливостей використання в практичній діяльності законодавчих і галузевих нормативних документів.</p> <p>ПРН8. Застосовувати знання і розуміння для ідентифікації, формулювання і вирішення завдань щодо підвищення ефективності функціонування документно-комунікаційних систем.</p> <p>ПРН9. Застосовувати знання технічних характеристик, конструкційних особливостей, призначення і правил експлуатації комп'ютерної техніки та офісного обладнання для вирішення техніко-технологічних завдань спеціальності.</p> <p>ПРН10. Кваліфіковано використовувати типові комп'ютерне та офісне обладнання, прикладне та спеціалізоване програмне забезпечення, веб-сервіси.</p> <p>ПРН11. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання завдань спеціальності.</p> <p>ПРН12. Застосовувати сучасні методики та технології автоматизованого опрацювання інформації, формування та використання електронних інформаційних ресурсів та сервісів, планувати та розробляти процеси управління цифровою інформацією.</p> <p>ПРН13. Оцінювати можливості застосування новітніх інформаційно-комп'ютерних, комунікаційних технологій для вдосконалення технологій виробництва інформаційних продуктів і послуг.</p> <p>ПРН14. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.</p> <p>ПРН15. Уміти спілкуватися, застосовуючи усну, письмову та електронну комунікацію українською мовою та однією з іноземних мов.</p> <p>ПРН16. Використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу та співробітництва.</p> <p>ПРН17. Брати участь у фахових дискусіях з актуальних проблем розвитку інформаційної, бібліотечної та архівної справи, поважати опонентів і їхню точку зору.</p> <p>ПРН18. Приймати обґрунтовані управлінські, організаційно-методичні та технологічні рішення.</p> <p>ПРН19. Навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.</p> <p>ПРН20. Дотримуватися і реалізовувати основні засади охорони праці та безпеки життєдіяльності.</p> <p>ПРН21. Самостійно приймати рішення, бути відповідальним, мати лідерські якості, забезпечувати ефективну командну роботу.</p> <p>ПРН22. Оцінювати результати діяльності та аргументовано захищати прийняті рішення.</p> <p>ПРН23. Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.</p>
--	--

Свої знання здобувачі повинні вільно висловлювати як у письмовій, так і в усній формі.

Очікувані результати навчання з курсу «Бібліотечно-інформаційний сервіс»:

- демонструвати знання теоретичних засад і практичних аспектів бібліотечно-інформаційного сервісу як головного напрямку діяльності сучасної бібліотеки;
- розуміти структуру, функції та завдання системи бібліотечно-інформаційного обслуговування, орієнтуватися в її підсистемах;

- володіти навичками аналізу інформаційних потреб користувачів, розробки анкет та опитувальників, інтерпретації результатів досліджень;
- розробляти бібліотечно-інформаційні послуги та продукти, адаптовані до потреб різних цільових груп, зокрема маломобільних і соціально вразливих користувачів;
- приймати обґрунтовані управлінські, організаційні та технологічні рішення у сфері надання бібліотечно-інформаційних послуг;
- застосовувати цифрові інструменти, вебсервіси, мобільні застосунки та інноваційні технології для організації сучасного бібліотечного сервісу;
- організовувати культурно-просвітницькі, інформаційні та навчальні заходи в бібліотечному середовищі, враховуючи соціальні й освітні потреби громади;
- дотримуватися етичних норм і правових засад професійної діяльності, усвідомлювати соціальну відповідальність бібліотекаря;
- аргументовано висловлювати власну позицію щодо актуальних проблем бібліотечно-інформаційного сервісу, критично аналізувати наявні практики;
- здійснювати оцінювання якості бібліотечних послуг, використовувати інструменти моніторингу, маркетингу й аналізу ефективності сервісів.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- залік/іспит;
- тести;
- аналітичні звіти, есе;
- виступи на семінарських заняттях;
- звіти про виконання практичних робіт;
- звіти про виконання самостійних робіт.

Критерії оцінювання результатів навчання за 100 бальною рейтинговою шкалою

2. Програма навчальної дисципліни / освітньої компоненти

РОЗДІЛ 1. Основи бібліотечно-інформаційного сервісу

Тема 1. Загальна характеристика бібліотечно-інформаційного сервісу

Бібліотечно-інформаційний сервіс як складова професійної діяльності бібліотеки. Основні поняття: «сервіс», «бібліотечно-інформаційне обслуговування», «послуга», «користувач». Структура, функції та принципи бібліотечно-інформаційного сервісу. Етапи становлення сервісної моделі бібліотек. Роль користувача в системі сервісу. Вплив соціальних та технологічних змін на розвиток бібліотечного сервісу.

Тема 2. Інформаційна потреба як основа бібліотечно-інформаційного сервісу

Поняття та види інформаційних потреб. Механізми формування та виявлення потреб користувачів. Методи вивчення читацьких інтересів: анкетування, інтерв'ю, спостереження, аналіз статистики звернень. Зв'язок між інформаційними потребами та бібліотечними послугами. Формування персоніфікованих інформаційних пропозицій. Інформаційна потреба як рушій розвитку сервісних інновацій.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання інформаційних відносин в Україні: забезпечення права на інформацію та роль бібліотечно-інформаційного сервісу

Правові засади інформаційної діяльності в Україні. Основні закони: «Про інформацію», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про доступ до публічної інформації» тощо. Поняття інформаційного права. Принципи захисту персональних даних. Роль бібліотек у реалізації прав громадян на доступ до інформації. Етичні та правові аспекти надання послуг в електронному

середовищі.

РОЗДІЛ 2. Користувачі та соціальні функції бібліотеки

Тема 4. Соціалізація особистості в процесі бібліотечно-інформаційного сервісу

Сутність соціалізації особистості. Бібліотека як простір соціалізації та культурного розвитку. Механізми і засоби впливу бібліотечно-інформаційного сервісу на формування ціннісних орієнтацій, громадянських позицій, критичного мислення. Особливості роботи з дітьми, підлітками, молоддю, людьми похилого віку. Взаємодія бібліотеки з освітніми та соціальними інституціями.

Тема 5. Типологія користувачів інформації: інформаційні потреби, запити та мотиви взаємодії з інформацією

Категорії та типи користувачів бібліотеки: вікова, соціальна, професійна, освітня класифікації. Особливості запитів та поведінки різних груп користувачів. Психологічні аспекти взаємодії з інформацією. Мотивація інформаційного пошуку. Диференціація сервісів відповідно до типології користувачів. Індивідуалізація бібліотечно-інформаційного обслуговування.

Тема 6. Інформаційна культура користувачів бібліотечно-інформаційних послуг

Поняття та структура інформаційної культури. Роль бібліотеки у формуванні інформаційної грамотності. Компетентності користувачів у сфері пошуку, аналізу, критичної оцінки та використання інформації. Інформаційна безпека та медіаграмотність. Форми та методи підвищення рівня інформаційної культури різних цільових аудиторій.

Тема 7. Соціальні функції бібліотеки в сучасному суспільстві

Функції бібліотеки як соціального інституту: інформаційна, освітня, культурна, адаптаційна, інтеграційна. Реалізація принципу доступності. Бібліотека як чинник соціальної стабільності та інклюзії. Соціальні програми бібліотек: підтримка вразливих категорій, інтеграція ВПО, розвиток громади. Міжвідомча взаємодія як умова розширення соціальних функцій.

РОЗДІЛ 3. Етика, якість та інновації в сервісі

Тема 8. Етика та професіоналізм в бібліотечно-інформаційному сервісі

Професійна етика бібліотекаря. Моральні принципи бібліотечної діяльності: неупередженість, конфіденційність, відповідальність. Кодекси професійної етики. Конфліктні ситуації в обслуговуванні користувачів та шляхи їх вирішення. Стандарти професійної компетентності та поведінки. Роль етичної складової в формуванні іміджу бібліотеки.

Тема 9. Мобільні технології в бібліотечно-інформаційному сервісі

Сучасні мобільні рішення для бібліотек: мобільні додатки, адаптивні веб-сайти, QR-коди, push-повідомлення. Інтеграція сервісів у мобільне середовище. Віртуальне обслуговування користувачів через месенджери, соціальні мережі. Використання мобільних технологій для навігації, промоції, зворотного зв'язку. Переваги і виклики мобільного сервісу.

Тема 10. Інноваційні підхід до організації бібліотечних послуг: Бібліотека 2.0, 3.0

Концепція Бібліотеки 2.0: інтерактивність, відкритість, залучення користувачів до створення контенту. Бібліотека 3.0 як платформа для співпраці та соціальних інновацій. Технологічні тренди: штучний інтелект, доповнена реальність, big data. Розвиток цифрових сервісів та взаємодії. Трансформація професійних ролей бібліотекарів.

РОЗДІЛ 4. Бібліотека як освітній та адаптаційний простір

Тема 11. Інформаційна підтримка наукової діяльності: бібліотечні сервіси для дослідників

Забезпечення наукового пошуку: доступ до повнотекстових баз даних, електронних ресурсів, аналітичної інформації. Роль бібліотек в наукометричному супроводі: профілі вчених, індекси цитування, репозитарії. Консультації з академічної доброчесності, реферування, бібліографування. Навчальні програми з інформаційної підтримки наукової діяльності.

Тема 12. Бібліотеки як простір для навчання та професійного розвитку

Бібліотека як освітнє середовище: підтримка формальної та неформальної освіти, організація навчальних курсів, тренінгів, воркшопів. Інформаційно-ресурсне забезпечення самонавчання. Роль бібліотеки у розвитку цифрової грамотності. Партнерство з освітніми закладами. Просторові та сервісні рішення для сприяння професійному розвитку користувачів.

Тема 13. Бібліотечні сервіси в умовах кризових ситуацій та надзвичайних подій

Роль бібліотек під час воєнних конфліктів, пандемій, природних катастроф. Забезпечення доступу до критично важливої інформації. Психоінформаційна підтримка. Організація безпечного середовища та гуманітарних ініціатив. Комунікація в умовах нестабільності. Гнучкість сервісних моделей та віддалене обслуговування як запорука стійкості бібліотек.

3. Структура навчальної дисципліни / освітньої компоненти

Назви розділів, тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі*			
		л	п	с	ср.
1	2	3	4	5	6
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРВІСУ					
Тема 1. Загальна характеристика бібліотечно-інформаційного сервісу	10	2			8
Тема 2. Інформаційна потреба як основа бібліотечно-інформаційного сервісу	14	2	2		10
Тема 3. Нормативно-правове регулювання інформаційних відносин в Україні: забезпечення права на інформацію та роль бібліотечно-інформаційного сервісу	16	4		2	10
РОЗДІЛ 2. КОРИСТУВАЧІ ТА СОЦІАЛЬНІ ФУНКЦІЇ БІБЛІОТЕК					
Тема 4. Соціалізація особистості в процесі бібліотечно-інформаційного сервісу	10	2		2	6
Тема 5. Типологія користувачів інформації: інформаційні потреби, запити та мотиви взаємодії з інформацією	16	2	2	2	10
Тема 6. Інформаційна культура користувачів бібліотечно-інформаційних послуг	16	4	2	2	8
Тема 7. Соціальні функції бібліотеки в сучасному суспільстві	18	2	4	2	10
РОЗДІЛ 3. ЕТИКА, ЯКІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ В СЕРВІСІ					
Тема 8. Етика та професіоналізм в бібліотечно-інформаційному сервісі	16	2	4		10
Тема 9. Мобільні технології в бібліотечно-інформаційному сервісі	16	2	2		12
Тема 10. Інноваційні підхід до організації бібліотечних послуг: Бібліотека 2.0, 3.0	18	2	6		10
РОЗДІЛ 4. БІБЛІОТЕКА ЯК ОСВІТНІЙ ТА АДАПТАЦІЙНИЙ ПРОСТІР					
Тема 11. Інформаційна підтримка наукової діяльності: бібліотечні сервіси для дослідників ²	18	2	2		14
Тема 12. Бібліотеки як простір для навчання та професійного розвитку	22	2	4		16
Тема 13. Бібліотечні сервіси в умовах кризових ситуацій та надзвичайних подій	20	2	2		16
УСЬОГО ГОДИН	210	30	30	10	140

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Законодавчо-правова база та міжнародні стандарти бібліотечно-інформаційного сервісу	2
2	Інформаційні продукти та послуги в інформаційному і цифровому суспільстві	2
3	Практичні аспекти клієнтоорієнтованого бібліотечно-інформаційного сервісу	2
4	Бібліотеки як соціальні інститути: роль у розвитку громади та освіти	2
5	Інклюзивний бібліотечно-інформаційний сервіс: доступність для всіх користувачів	2
	Разом	10

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз інформаційних потреб користувачів: профілювання та розробка	2

	інформаційних продуктів	
2	Інформаційні продукти та послуги сучасних бібліотек: розробка рекомендаційного списку чи огляду літератури	2
3	Типи користувачів інформації та їхні інформаційні потреби	2
4	Маркетингові стратегії в бібліотечно-інформаційному сервісі	4
5	Рекламні стратегії бібліотечно-інформаційного сервісу: аналіз, розробка та ефективність	2
6	Аналіз ефективності бібліотечно-інформаційних послуг за допомогою зворотного зв'язку	2
7	Аналіз потреб користувачів бібліотеки через онлайн-опитування та анкетування	4
8	Аналіз інтерфейсів бібліотечних онлайн-платформ	2
9	Розробка інтерактивних вікторин для користувачів бібліотеки	2
10	Розробка і реалізація інклюзивного бібліотечного сервісу	2
11	Оцінка ефективності користувацької підтримки через чат-боти в бібліотеці	2
12	Моделювання бібліотечного сервісу для онлайн-консультацій з наукових досліджень	4
	Разом	30

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття та терміни: сервіс, послуга, інформаційне обслуговування	4
2	Види бібліотечних послуг: традиційні, електронні, консалтинг	4
3	Стандарти бібліотечно-інформаційного обслуговування	6
4	Моделі організації сервісу в бібліотеках різних типів	4
5	Користувач як центр бібліотечного сервісу: концепція клієнтоорієнтованості	4
6	Типологія користувачів бібліотек: вікові, соціальні, професійні груп	4
7	Інформаційні потреби та мотиви взаємодії з бібліотекою	4
8	Методи вивчення читацьких інтересів та зворотного зв'язку	4
9	Соціальна інклюзія: обслуговування маломобільних груп населення	6
10	Волонтерство, менторство, кураторство в бібліотеках	4
11	Бібліотека як простір неформальної комунікації	6
12	Законодавча база бібліотечної діяльності в Україні	4
13	Міжнародні декларації та нормативи IFLA, UNESCO	4
14	Бібліотека як інструмент забезпечення сталого розвитку	4
15	Етичні аспекти інформаційної діяльності: свобода слова, захист персональних даних	8
16	Формування інформаційної грамотності: програми та мет	6
17	Поняття інформаційної культури користувача	4
18	Етика бібліотечно-інформаційної діяльності	4
19	Якість бібліотечних послуг: критерії, моніторинг, оцінювання	6
20	Робота зі скаргами, відгуками, запитами користувачів	4
21	Бібліотека 2.0 / 3.0 / 4.0: концепції розвитку	4
22	Мобільні сервіси, чат-боти, інтерактивні платформи	4

23	Віртуальні довідки, електронні каталоги, цифрові бібліотеки	6
24	Хмарні сервіси для підтримки наукової діяльності (ORCID, ResearchGate, Scopus, Web of Science)	4
25	Інноваційні сервіси у публічних та академічних бібліотеках (вивчення кейсів)	4
26	Бібліотека як простір для освіти дорослих	4
27	Партнерство бібліотек з закладами освіти	6
28	Бібліотечні сервіси для дослідників і викладачів	6
29	Психоемоційна підтримка користувачів: роль бібліотека	4
30	Освітні та мотиваційні програми у бібліотеках (мейкерспейси, хаби, майстер-класи)	6
	Разом	140

7. Методи навчання

Використовуються такі методи:

- пояснювально-ілюстративний (демонстрація ілюстрацій, візуальний супровід лекційних і семінарських занять через презентації, демонстрацію відеофрагментів, відеолекція);
- метод проблемного викладання (постановка проблемних питань на лекції або проблемних задач на семінарському занятті, проблемна лекція, кейси);
- частково-пошуковий (аналіз текстів першоджерел на семінарських і практичних заняттях, постановка завдань з пошуку візуального або фактичного матеріалу).

Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод:

- підготовка повідомлення / доповіді (з презентацією/або без неї);
- пошук матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни, підготовка матеріалів у формі постів для соціальних мереж.

8. Форми поточного та підсумкового контролю Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1.	Поточний	Практичні, семінарські заняття
2.	Періодичний	Тестування
3.	Самостійна робота	Реферат, доповіді, звіти
4.	Підсумковий контроль	Залік/Іспит

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- залік;
- іспит;
- есе;
- виступи на семінарських заняттях;
- звіти про виконання практичних робіт;
- звіти про виконання самостійних робіт.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовки здобувача до виконання конкретної роботи. Оцінювання самостійної роботи й активності здобувача здійснюється за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язування завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

6) здатність продемонструвати критичне мислення щодо підбору матеріалу для опрацювання.

Підсумковий контроль знань передбачений у формі іспиту, проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконанні вчасно у встановлені терміни.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік – від 60 до 100 балів.

Для заліку

Розділ 1			Розділ 2				Тест	Сума
Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т. 5	Т.6	Т. 7		
7	10	10	11	12	15	15	20	100

Розподіл балів за формами контролю:

- Доповідь на семінарському занятті – 7 балів
- Звіт про практичну роботу – 7-9 балів
- Звіт про самостійну роботу – 1 бал
- Тестування (залік) – 20 балів
- Перезарахування – на підставі «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf) здобувач має право отримати до 50% балів, якщо надасть документи (сертифікати, свідоцтва тощо), що підтверджують результати навчання, здобуті поза освітньою програмою за темами дисципліни.

Для іспиту

Розділ 3			Розділ 4			Іспит	Сума
Т.8	Т.9	Т.10	Т. 11	Т.12	Т.13		
10	10	10	10	10	10	40	100

Розподіл балів за формами контролю:

- Доповідь на семінарському занятті – 7 балів
- Звіт про практичну роботу – 7-9 балів
- Звіт про самостійну роботу – 1 бали
- Іспит – 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Політика курсу

Під час навчання здобувачі зобов'язані дотримуватися наступних вимог, в тому числі академічної доброчесності (визначається Положенням про систему запобігання і виявлення фактів академічної недоброчесності в наукових роботах працівників і здобувачів вищої освіти Харківської державної академії культури

https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_svan_21.pdf:

- самостійно, без залучення інших осіб та інструментів штучного інтелекту виконувати отримані завдання для практичних та семінарських робіт, поточного та підсумкового контролю;
- дотримуватися норм законодавства про авторське право;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин;
- самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття;
- давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності.
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів.

У разі виявлення ознак плагіату індивідуальна робота не зараховується.

Мова навчання – державна.

Відпрацювання пропущених занять. Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультативного заняття.

10. Навчально-методичне забезпечення

Навчальні посібники, опорний конспект лекцій, методичні вказівки з дисципліни, ілюстративні та відеоматеріали, наукові статті для опрацювання.

11. Рекомендовані ресурси

Основні

1. Бачинська Н., Касьян В. Маркетингові комунікації в умовах цифрової трансформації публічних бібліотек України // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – 2024. Вип. 14. С. 10–19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujlis_2024_14_3

2. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Стратегія формування інформаційних ресурсів бібліотеками ЗВО України: базові принципи. Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки України : матеріали звіт. наук. -

- практ. конф. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 21 грудня 2021 р., Київ. С. 56–57. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=30107>
3. Желай, О. П. Електронний сервіс сучасної бібліотеки : монографія. Київ : НБУВ, 2021. 208 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004128>
4. Жукова, В. Клієнт-орієнтованість бібліотечно-інформаційного сервісу // Вісник Книжкової палати. 2019. № 8. С. 24–28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2019_8_6
5. Закон України «Про бібліотеки та бібліотечну справу». Чинний документ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять : ДСТУ 7448:2013. [Чинний від 2014–07–01]. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 41 с. (Національний стандарт України).
7. Коржик Н. А. Бібліотерапевтичний інструментарій сучасної публічної бібліотеки // Вісн. ХДАК, 2019. Вип. 54. С. 41–52.
8. Коржик Н. А. Креативні форми та засоби обслуговування користувачів сучасних бібліотек // Вісн. ХДАК, 2019. Вип. 56. С. 76–85.
9. Мар'їна О. Ю. Бібліотека в цифровому просторі : монографія. Харків: ХДАК, 2017. 326 с.
10. Симоненко О. Бібліотечні інновації як засіб для перспективного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2023. Вип. 69. С. 126–138. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2023_69_11
11. Сошинська Я. Є. Розвиток мобільних сервісів для користувачів університетських бібліотек. XI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: метаморфози навчального дизайну» : зб. матеріалів. Київ, 2021. С. 127–128. URL: https://issuu.com/ukrainian_library_association/docs/zbirnyk_ula_slavske_2021
12. Сучасні форми і методи забезпечення інформаційних потреб користувачів освітянських бібліотек : метод. рек. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [авт.-упоряд.: Матвійчук О. Є., Сошинська Я. Є. ; наук. ред. Пономаренко Л. О. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2022. 74 с. URL : https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2022/11/Method_Modern_forms_and_methods.pdf
13. Туровська Л. Сервісно-орієнтована модель бібліотечно-інформаційного обслуговування в умовах воєнного стану // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2023. Вип. 68. С. 274–286. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2023_68_21
14. Юдов А. М. Традиційні та сучасні бібліотечні сервіси: трансформаційні перетворення // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2023. № 3. С. 34–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2023_3_6
- Допоміжні**
15. Биркович Т. І., Вільчинська І. Ю. Інформаційно-комунікативна діяльність бібліотек України в умовах війни // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2023. № 4. С. 42–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2023_4_7
16. Гуралюк, А. Роль бібліотеки як складника інформаційно-освітнього простору закладу освіти // Науково-педагогічні студії. 2024. № 8. С. 217–231. DOI: [10.32405/2663-5739-2028-8-217-231](https://doi.org/10.32405/2663-5739-2028-8-217-231)
17. Кодекс етики бібліотекаря Української бібліотечної асоціації. 2013. URL: https://ula.org.ua/fileadmin/uba_documents/others_documents/doc_for_ubadoc/Code_of_Professional_Ethics_2013_Edited_Nov26.pdf
18. Коржик Н. А. Інтерактивна дитяча книга як складова бібліотерапевтичного інструментарію // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 18-19 квіт. 2019 р. Харків. ХДАК, 2019. С. 309–310.
19. Коржик Н. А. Імерсивні технології в бібліотеках // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 23–24 квіт. 2020 р. Харків : ХДАК, 2020. С. 177–179.
20. Кузьменко, О. І. Бібліотека як соціо-культурний публічний простір: трансформаційні зміни / О. І. Кузьменко, В. В. Загуменна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2020. № 4. С. 24–31. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.4.2020.227084>

21.Матвейко І. Електронні сервіси бібліотеки для забезпечення наукового та навчального процесу. Бібліотечний форум: історія, теорія, практика. 2020. № 3. С. 12–14.

22.Назаровець М. А. Використання цифрових інструментів підтримки наукової комунікації: структурна модель організації послуг у бібліотеках ЗВО. Вісник Харківської державної академії культури. Серія: Соціальні комунікації. 2020. Вип. 58. С. 27–37.

23.Процес якісної інформаційної підтримки освіти та досліджень у бібліотеці університету: рекомендації для впровадження моделі / розробники: Бруй Оксана, Кулик Євгенія, Сербін Олег ; за заг. ред. Сошинської Ярослави ; ВГО Українська бібліотечна асоціація, Наук.-техн. б-ка КПІ ім. Ігоря Сікорського, Наук. б-ка імені М. Максимовича Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Київ : УБА, 2020. 25 с. URL: <https://bit.ly/3xBRxdd>

24.Розвиток ОТГ: як бібліотеки допомагають розвивати громади. 2021. URL: <https://mind.ua/openmind/20214110-rozvitok-otg-yak-biblioteki-dopomagayut-rozvivati-gromadi>

25.Смоляр І., Туровська Л. Трансформація бібліотечно-інформаційного обслуговування в умовах дистанційного сервісу // Вісник Книжкової палати. 2020. № 3 (284). С. 17–20. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2020.3\(284\).17-20](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2020.3(284).17-20)

26.Соціальний вплив бібліотек: як книгозбірні змінюють життя громад 2023. URL: <https://livelibrary.com.ua/news/social-impact-libraries1/>

27.Українські бібліотеки: сховище книг чи центр громади?. URL: <https://nmo.lib.kherson.ua/ukrainski-biblioteki-shovische-knig-chi-tsentr-gromadi.htm>

Інформаційні ресурси

28. Харківська державна академія культури : сайт. URL: <http://ic.ac.kharkov.ua>

29. Національна бібліотека України В.І. Вернадського : сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

30. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка : сайт. URL: <https://korolenko.kharkov.com>

31. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого : сайт. URL: <http://www.nplu.org>

32. Google Академія : сайт. URL: <http://scholar.google.com.ua/>

33. Kahoot : сайт. URL: <https://kahoot.com/>

34. Quizizz : сайт. URL: <https://quizizz.com/?lng=en>

35. LearningApps : сайт. URL: <https://learningapps.org/>

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ СЕРВІС

Програма до курсу

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузь знань «Культура і мистецтво»
зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
ОПП «Управління цифровою інформацією»

Укладач:

Тюркеджи Наталя Станіславівна, кандидат наук із соціальних комунікацій,
старший викладач кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій ХДАК

Друкується в авторській редакції

План 2025

Підписано до друку 30 травня 2025 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф.
Ум. друк. арк. 1. Обл.-вид. арк. 1. Тираж 100. Зам. №

ХДАК, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК